

Beltéri műanyag zacskók termékdíja a kezdetektől 2010-ig

A kereskedelmi csomagolás fogalmának 2005. január 1-jétől történő bevezetésével a csomagolás kategóriáján belül álló, de attól szabályozásilag teljesen elkülönülő termékcsoport alakult ki. A kereskedelmi csomagolás definícióját a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény (a továbbiakban: Kt.) 20. §-ának zs) pontja tartalmazta, amely megalkotása óta számos módosításon ment keresztül. Jelen írás az úgynevezett „beltéri zacskók” szabályozását ismerteti.

Mit tekintünk „beltéri” vagy „eladótéri” zacskónak?

Először is magának a fogalomnak a meghatározása szükséges, hiszen a „beltéri” vagy „eladótéri” zacskó fogalmat egy jogszabály sem tartalmazza, azt csupán a szakma alakította ki. (A két fogalom jelentése egymással megegyezik, én a továbbiakban a „beltéri zacskó” fogalmat fogom használni.)

„Beltéri zacskónak” tekinthető minden olyan táska, amelyet a vásárló jellemzően nem a pénztárnál kap, tehát a:

- pékáruk (kenyér, kifli, kakaós tekercs stb.)
 - kimért húsipari termékek (friss hús, halfélék, szeletelt vagy darabolt húсарuk, darált hús stb.),
 - kimért tejipari termékek (túró, sajt),
 - kereskedelemben elkészített élelmiszerek (grill csirke, sült hús, pattogatott kukorica stb.),
 - zöldség és gyümölcsfélék (beleértve a savanyú káposztát és egyéb erjesztett termékeket),
 - édesipari termékek (cukorkák, mogyorós csók, töltött ostyák stb.),
 - fém és műanyag tömegcikkék (szegek, vasalatok, csipeszek, akasztók stb.),
- csomagolására felhasznált táska.**

Fontosnak tartom kiemelni azonban, hogy a „beltéri” és a „pénztári” zacskó megkülönböztetése nem csupán az alapján történik, hogy azt a vásárló az üzlet mely részén kapja, hanem funkcionálisan is, tehát azon zacskók, amelyek jellemzően egészségügyi előírások alapján használatosak „beltérinek”, azon zacskók, amelyek pedig a hazaszállítást hivatottak elősegíteni „pénztári” zacskónak minősülnek.

Ezen túlmenően 2005. január 1-jétől hatályos Kt. kereskedelmi csomagolás definíciója értelmében, mely szerint kereskedelmi csomagolásnak minősül: az „alkoholtermék, sör, bor, köztes alkoholtermék, üdítőital, szörp, ásványvíz, kristályvíz, szikvíz, valamint az ivóvíz - a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti - csomagolása, továbbá a **műanyag (bevásárló-reklám) táskák**”,

kereskedelmi csomagolásnak a fent megnevezett „beltéri zacskók” közül is csupán azok minősültek, amelyek **műanyagok**.

Jogi szabályozás 2005. január 1-től 2009. VI.1-ig

A kereskedelmi csomagolás definíciójának bevezetésekor a Kt. még nem határozta meg pontosan a műanyag (bevásárló-reklám) táska fogalmát, erre egy 2006. január 1-jei módosítással került sor. A definíció a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdijáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról szóló 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4. számú mellékletében jelent meg, mely szerint: „Műanyag (bevásárló-reklám) táska (az eladási helyen történő megtöltésre tervezett és szánt táska, valamint az eladás helyén eladott, megtöltött vagy ott történő megtöltésre tervezett és szánt eldobható táska, amennyiben csomagolási funkciót lát el) ex 3923”

E definíció értelmében a „beltéri műanyag zacskó” tehát kereskedelmi csomagolásnak minősült, és annak szabályai szerint keletkeztetett darab alapú fizetési kötelezettséget, amely a gyakorlatban a következőképpen számítható:

A „beltéri zacskó” H díjtétel megfizetésének kötelezettségét keletkeztette. A fizetési kötelezettség mértéke a Kt. 2. számú mellékletének 2. pontja szerint:

a) „H” díjtétel

Termékdíjköteles csomagolás	Termékdíjtétel 2005. január 1-jétől (Ft/db)
Műanyag palack 1,5 literig	10
Műanyag palack 1,5 liter felett	20
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3 literig	3
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3,001-20 liter között	10
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 20 liter felett	25
Üveg 1 literig	3
Üveg 1 liter felett	10
Társított csomagolás 1,5 literig	
Rétegzett italcsomagolás	12
Egyéb	25
Társított csomagolás 1,5 liter felett	
Rétegzett italcsomagolás	25
Egyéb	45
Fémdoboz 1,0 literig	30
Fémdoboz 1,0 liter felett	60

Amennyiben a kötelezett a fizetési kötelezettsége alól mentességet kívánt szerezni, a H díjtétel megfizetése alól hasznosítás koordináló szervezethez történő csatlakozással, illetve egyéni mentességről szóló határozat birtokában tudott. Mindez azonban csupán 80%-os mentességet biztosított, a teljes mentesség feltételeként a környezetvédelmi termékdíjmentesség, a termékdíj visszaigénylésének és átvállalásának, valamint a használt gumiabroncs behozatalának feltételeiről szóló 53/2003. (IV. 11.) Korm. rendelet 1. számú melléklete a következő többletfeltételt írta elő:

„A termékdíjköteles műanyag (bevásárló-reklám)táska esetében a teljes mentesség további feltétele, hogy a kötelezett az alábbi arányban („mt”) hoz forgalomba külön jogszabályban meghatározott környezetbarát védjeggyel rendelkező bevásárló-reklámtáskát (literben) az általa tárgyévben forgalomba hozott összes bevásárló-reklámtáska mennyiségéhez (literhez) viszonyítva:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
„mt”	4%	8%	12%	16%	20%	24%

FONTOS! A kötelezett a hasznosított mennyiség növelésével nem szerez többletmentességet! Így például 2005-ben:

<i>hasznosítás</i>		<i>mentesség</i>
50 %	→	80 %
54 %	→	80 %
50 % + mt	→	100 %

2008. január 1-jétől a műanyag (bevásárló-reklám) táska Rendeletben meghatározott definíciója módosításra került, azonban, mint az látható a beltéri zacskók helyzetét ez nem befolyásolta, azok továbbra is kereskedelmi csomagolásnak minősültek.

- Műanyag zsák és zacskó (beleértve a kúp alakút is) (az eladási helyen történő megtöltésre tervezett és szánt zsák és zacskó, valamint az eladás helyén eladott, megtöltött vagy ott történő megtöltésre tervezett és szánt eldobható zsák és zacskó, amennyiben csomagolási funkciót lát el) etilénpolimerekből ex 3923 21 00
- Műanyag zsák és zacskó (beleértve a kúp alakút is) (az eladási helyen történő megtöltésre tervezett és szánt zsák és zacskó, valamint az eladás helyén eladott, megtöltött vagy ott történő megtöltésre tervezett és szánt eldobható zsák és zacskó, amennyiben csomagolási funkciót lát el) más műanyagból ex 3923 29.

2009. január 1-jétől a kereskedelmi csomagolás definíciója is módosult (Kt. 20.§ zs) pont), mely szerint a „csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály fogyasztói (elsődleges) csomagolása (ide nem értve a címkét és kupakot), továbbá a forgalmazás helyén, a forgalmazott termékhez adott 3923 21 és 3923 29 vámtarifaszámú, a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti műanyag zsák és zacskó (ideértve a kúp alakút is) csomagolás;”. Ez a módosítás azonban a „beltéri zacskók státuszát nem érintette. (tehát ebben az időszakban még mindig kereskedelmi csomagolásnak minősül)

FIGYELEM! 2009. január 1-től 2009. június 1-ig a Kt. 12. § (6) bekezdése értelmében, mely szerint „A 2. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott első belföldi forgalomba hozó, ha a kereskedelmi csomagolást kiskereskedelmi értékesítés keretében közvetlenül a fogyasztónak értékesít, - a 2. számú melléklet 2.1. pontja szerint számított termékdíjon túlmenően - a 2. számú melléklet 2.2. pontja szerinti számított termékdíjat is fizet.” a „beltéri zacskók” vonatkozásában a kötelezett H+E₁+E₂ díjtételt fizet. Ez számszerűen a következőt jelenti:

a) „H” (hasznosításra vonatkozó) termékdíjtétel mértéke

Termékdíjköteles csomagolás	Termékdíjtétel (Ft/db)
Műanyag 1,5 literig	11
Műanyag 1,5 liter felett	22
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3 literig	3
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3,001-20 liter között	10
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 20 liter felett	25
Üveg 1 literig	6
Üveg 1 liter felett	11
<i>Társított csomagolás 1,5 literig</i>	
Rétegzett italcsomagolás	13
Egyéb	27
<i>Társított csomagolás 1,5 liter felett</i>	
Rétegzett italcsomagolás	27
Egyéb	50
Fém 1,0 literig	33
Fém 1,0 liter felett	66
Egyéb anyagok 1,0 literig	11
Egyéb anyagok 1,0 liter felett	22

b) „E” (egység) termékdíjtétel mértéke

Termékdíjköteles csomagolás	Termékdíjtétel (Ft/db)
	2009-ben
E1	1,80
E2	3,50

Jogi szabályozás 2009. június 1-től 2010. január 1-ig

2009. június 1-jei hatállyal a kereskedelmi csomagolás definíciója a Kt. 20. § zs) pontjában módosításra került, amely szerint kereskedelmi csomagolásnak minősül a „a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály fogyasztói (elsődleges) csomagolása (ide nem értve a címkét, kupakot és egyszer használatos ivópoharat), továbbá a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti fogyasztói- vagy gyűjtőcsomagolt, illetve csomagolatlanul forgalmazott kiskereskedelmi termékek, áruk, reklámanyagok szállítására szolgáló hajlékonyfalú műanyag hordtasak vagy hordtáska csomagolás [a továbbiakban: műanyag (bevásárló-reklám) táska];”.

E definíció értelmében a „beltéri zacskó” nem tartozik a kereskedelmi csomagolás hatálya alá, így arra az egyéb csomagolásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (tömeg alapú számítás). Ez azt is jelentette, hogy egyéni mentességi határozat vagy hasznosítást koordináló szervezeti átvállalás esetén a „beltéri zacskóra” a műanyag csomagolás mentességi mértéke vonatkozott (ez a gyakorlatban szinte valamennyi esetben 100%-os mértékű mentességet jelentett).

Jogi szabályozás 2010. január 1-től

A „beltéri zacskók” jelenleg sem tartoznak a kereskedelmi csomagolás kategóriájába. A vonatkozó díjtételek a Kt. 2. számú mellékletének 1. pontja szerint:

1. A csomagolás anyaga szerinti termékdíjtételek

A csomagolás anyaga	Termékdíjtétel (Ft/kg)
Műanyag	36
Társított	44
Alumínium	16
Fém (kivéve alumínium)	13
Papír, fa, természetes alapú textil	16
Üveg	6
Egyéb	44

A rájuk vonatkozó teljes mentesség megszerzésének feltételeként a korábban a műanyag (bevásárló reklám) táskára vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan a teljes mentesség feltételeként a környezetvédelmi termékdíjmentesség, a termékdíj visszaigénylésének és átvállalásának, valamint a használt gumiabroncs behozatalának feltételeiről szóló 53/2003. (IV. 11.) Korm. rendelet 1. számú melléklete az alábbi feltételt rendeli:

„A forgalmazás helyén, a forgalmazott termékhez adott 3923 21 és 3923 29 vámtarifaszámú, a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti műanyag zsák és zacskó (ideértve a kúp alakút is) - kivéve a műanyag (bevásárló-reklám) táskák - csomagolás esetében az m értéke abban az esetben haladhatja meg m_m értékét (80%), ha a kötelezett az e melléklet I. *ba)* pontja szerinti m_t arányt a csomagolás helyén teljesíti.”, valamint

„A forgalmazás helyén, a forgalmazott termékhez adott 3923 21 és 3923 29 vámtarifaszámú, a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti műanyag zsák és zacskó (ideértve a kúp alakút is) - kivéve a műanyag (bevásárló-reklám) táskák - csomagolás esetében a teljes mentesség további feltétele, hogy a kötelezett ezzel megegyező használati célú, környezetbarát védjeggyel rendelkező csomagolást, a csomagolás helyén az alábbi arányban („ m_t ”) hoz forgalomba. „

Év	2010	2011	2012
„ m_t ”	30%	40%	50%

Ez tehát – hasonlóan a korábbi szabályozáshoz - azt jelenti, hogy a hasznosítást koordináló szervezethez történő csatlakozással, illetve a hasznosításra vonatkozó egyéni mentességről szóló határozat birtokában a kötelezett csupán 80%-os mentesség igénybevételére jogosult. A kötelezett a 2010. évi mentességi engedély megszerzése iránt 2010. március 31-ig nyújthat be kérelmet a Főfelügyelőséghez. A Főfelügyelőség a benyújtott a kérelem alapján a mentességi engedélyt 2010. január 1-jétől adja meg.

Mindez azonban – tekintettel a tömeg alapú számítási módra – a gyakorlatban sokkal kisebb anyagi megterhelést jelent a kötelezettek számára, mint korábban.

Példa: Egy élelmiszerbolt műanyag „beltéri zacskókat” biztosít az üzletben. A csomagolás környezetvédelmi termékdíjának fizetésére az élelmiszerbolt a kötelezett. A bolt várható negyedéves kötelezettségének alapja 4 000 kg zacskó.

Kérdések:

- a) Hogyan alakul a bolt negyedéves kötelezettsége, ha a bolt hasznosítást koordináló szervezethez csatlakozott?
- b) Hogyan változik a kötelezettség, ha a zacskók környezetbarát jelzéssel vannak ellátva?

a) A „beltéri zacskó” esetében hasznosítást koordináló szervezeten keresztül legfeljebb 80%-os mentesség szerezhető. Ennek megfelelően a bolt negyedéves fizetési kötelezettsége:

$$4\,000\text{ kg} \times 36\text{ Ft/kg} \times 0,2 = 28\,800\text{ Ft.}$$

b) A környezetbarát jelzésű zacskók esetében a 80%-os mentesség mellett a 25%-os termékdíjkedvezmény is alkalmazható. Ennek megfelelően a bolt negyedéves kötelezettsége:

$$4\,000\text{ kg} \times 36\text{ Ft/kg} \times 0,2 \times 0,75 = 21\,600\text{ Ft.}$$